

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dubium I. Quid visus, & quodnam ejus objectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

DISPUTATIO SEXTA.

De Visu ejusque Objecto.

P Rinceps inter sensus alios externos est visus, cujus organum est oculus, qui constat tribus humoribus, tunicis quinque, musculis septem, &c. Sed quia de oculi fabrica, inter cetera Dei opera multum sanè mirabili, ad medicos spectat tractare, id consultò hìc omitto. Quare sit

DUBIUM I.

Quid visus, & quodnam ejus objectum?

RESOLUTIO I.

II. **D** Ico 1°. visus est potentia sensitiva coloris. Ita omnes communiter.

RESOLUTIO II.

II. **D** Ico 2°. Objectum visus est color.
IV. **D** Probatur experientia, quia quidquid per visum sentimus, color est & lumen: ergo, &c. Vnde etiam visum non malè definies sensum externum perceptivum coloris.

DUBIUM II.

An color & lumen realiter inter se distinguantur?

RESOLUTIO.

V. **D** Ico contra Suarem, Conimb. Rubium, Murciam, Toletum, Comptonum, & è Thomistis nominatim PP. nostros Complutenses: color & lumen inter se realiter non distinguuntur, sed color est lumen in subiecto receptum, ab eoque prout talis vel talis naturæ specificatum. Quare de nocte, nec sanguis est ruber, nec cygnus albus, sed noctu colores omnes, abeunte sole, pereunt: Ita Plato in Timæo, Avicenna lib. 6. p. 3. cap. 1. Averroës hic textu 7. Coment. 65. Alexander lib. 1. qq. naal. q. 1. Virgilius Æneidos 6. *Rebus nox absulit atra colores.* Albertus Magnus lib. de sensu & sensibili tract. 2. cap. 1. Cajetanus hìc lib. 2. cap. 7. Iavel. Soncinas, Capreolus, Cardanus lib. de Gem. & color. &c. Et nuperrimè D. Fromondus de Anima lib. 3. cap. 3. art. 3. ubi sic habet: Et sanè si res revocetur ad limam, non erit tam absurdus, quam appareret primà fronte, qui dixerit à nocte auferri & extinguì colores rerum, sicut ipsa extinguit diem & solis lumen: imò Albertus rerum naturalium scientià verè Magnus Opinionem vulgi appellat illam, quæ tenebris colores regi, non auferri, existimat. Sed ante hujus resolutionis probationem, quæ non satis sanè, hodie à nonnullis, contra omnem experientiam insana dicitur, & contra omnem autoritatem exotica: audiant isti, obsecro, Apostolum ad Ephes. 5. *Omne quod manifestatur lumen est:* Augustinum lib. 10. Confess. cap. 34. ubi lumen vocat reginam colorum; imò Ecclesia canit: *Rebusque jam color redit; vultu nitentis syderis.*

VI. Suppono nihil esse contra experientiam & rationem, si dicatur cujuslibet corporis luminosi

R. P. Francisci Bone Spei Physica.

lumen posse, simul efficienter concurrente subiecto, in quo est, emittere in oculum speciem diversæ speciei, pro diversitate specifica temperiei subiectorum, in quibus est, sufficientis ad producendos diversos colores, ut rectè probat Thomas Hurtadus præcurf. Philosoph. S. Thomæ, Meteorum cont. 1. memb. 9. *Principium veri coloris in actu, inquit, est perspicuum aliquo modo terminatum in ratione materie, & lumen ibi existens actu, in ratione forme. Sed ista ambo sunt in Iride, sive in eo, in quo apparet Iris. Ergo sequitur, quòd cum in Iride sint actu omnia principia veri coloris, sint ibi veri colores. Licet color ibi habeat esse debile, quia principia ejus non sunt ita permanentia, sicut in corporibus mixtis terminatis; in quibus principia coloris consequuntur principia intrinseca corporis mixti. Si enim in genere causæ efficientis, secundum omnes, possit sol pro diversitate concausæ diversos effectus producere, quorum aliqui ipsum significant ut ranæ productivum, alii ut auri, gemmarum, &c. quidni in genere causæ exemplaris objectivæ poterit lumen, pro diversitate concausæ specierum visualium productivæ, diversas sui species emittere quarum aliquæ ipsum repræsentent ut nigrum, aliquæ ut album, &c. Videtur enim omnimoda paritas, idque experientia, quæ domos videmus virides ex reflexione arboris viridis, & objecta rubra per vinum aut vitrum rubrum, convincit: neque hinc magis sequitur, temperiem illam speciei visualis concausam, fore visibilem, quàm causam gravitatis sui ipsius speciem fore tangibilem, aut causam soni sui ipsius speciem fore audibilem; quia sicuti quantum experientia docet, hæ non sunt tangibiles vel audibiles, ita nec illa visibilis. Hoc supposito,*

VII. Probatur 1°. nec ratio, nec experientia docet colorem & lumen inter se realiter distingui, sed contrarium: Atqui entia non sunt citra rationem, aut experientiam, realiter distinguenda; ergo, &c. Consequentia patet. Minor passim admittitur.

VIII. Probatur major 1°. quia ratio docet nos eodem jure, quo adversarii cognoscunt temperiem aliquam accidentium sufficere ad conproducendos in entibus diversos colores, dicere posse illam ipsam temperiem ad conproducendas luminis in entibus recepti diversas species sufficere: non enim major virtus ad has species, quàm ad illos colores conproducendos requiritur: sed hoc dato, frustra sunt colores distincti à lumine; quia tales species lumen repræsentabunt coloratum, album, nigrum, &c. ut in supposito ostensum est: unde colores non erunt quid aliud, quàm ipsum lumen à tali, vel tali temperie subiecti luminis specificatum, ergo, &c.

IX. Probatur major 2°. quia ratio & experientia docet illud esse realiter colorem, quo præcisè posito quantum experimur, est color, & quo præcisè ablato, quantum experimur, non est color: sed præcisè posito lumine à tali vel tali dicta temperie subiecti specificato, quantum experimur, est color, & eo ut sic præcisè ablato, quantum experimur, non est color (siquidem experientia actualis, quam pro illo tempore habemus, non fertur in colorem, unde si lumen numquam nos illuminasset, de coloribus nihil unquam cogitasset) ergo, &c.

H h

Nec